

Slovenski Dom.

Napredno kmetско glasilo.

Izhaja vsako soboto in velja za vse leto za Avstro-Ogrsko 3 krone, za Nemčijo in druge dežele 4 krone, za Ameriko 1 dolar.

Posamezne številke veljajo 10 vinarjev.

Za oznanila se računa: trisopna petit-vrsta 14 vin., vsa stran 48 K, pol strani 24 K, četrt strani 12 K, osmina strani 6 K. Pri vseletni inserciji primeren popust.

Dopisi se naj frankirajo in pošiljajo na uredništvo »Slovenskega Doma« v Ljubljani, Knafljeva ulica št. 5. Rokopisi se ne vračajo.

Maračnina in oglasi se naj pošiljajo na upravnništvo »Slov. Doma« v Ljubljani.

Našim Gorenjcem!

Naše vrle in zavedne Gorenjce hočejo klerikalci na prav hinavski način spraviti v svoje mreže. Kakor znano, so imeli napredni in samostojni gorenjski kmetovalci svoj lastni tednik »Gorenjca«, ki je izhajal v Kranju in katerega so v zadnjem času kupili klerikalci s tiskarno vred, ki ga je tiskala. S tem, da so klerikalci kupili tiskarno in list, so pa hoteli kupiti tudi vse one napredne in samostojne kmetovalce, ki se niso vdali klerikalni nadvladi in ki so bili navzlic opetovanim škofovim prepovedim naročeni na »Gorenjca«.

Zadnja in kot klerikalna prva številka »Gorenjca« vabi Gorenjce v svoj tabor, in je zabrenkala na narodno struno. Vabi napredne in klerikalne Gorenjce na skupno narodno in gospodarsko delo, za hrbtom pa stoji seveda klerikalna večina deželnega odbora in dr. Lampe drži velik lopar, da udari v znamenju političnega in gospodarskega bojkota po vseh tistih gorenjskih kmetovalcih, ki so imeli pri zadnjih državnozbornih volitvah toliko poguma, da niso volili klerikalnih kimavecev, temveč samostojne, napredne kmetске kandidate.

Naravnost smešno je, če hoče klerikalna stranka v imenu narodnosti, imenu ogroženega slovenskega naroda ob narodnostnih mejah pozivati zavedne Gorenjce na skupno narodno in gospodarsko delo. Vsak otrok na Slovenskem dobro ve, da je ravno klerikalna stranka na Slovenskem tista stranka, ki prodaja naš slovenski narod za Judeževe groše nemški vladi in nemški nenasitnosti. Vprašati je samo treba: Kdo je prodal pri reformi državnozbornega volilnega reda koroške Slovence? Kdo je povzročil, da so prišli v občinski svet ljubljanski Nemci? Kdo je delal velikansko reklamo po časopisih in v cerkvah za nemški denarni zavod, ki je glavni in skoraj edini pospeševatelj germanizacije na Kranjskem? Kdo je hotel ubiti našo dično šolsko družbo, ki je že tisoče in tisoče slovenskih otrok rešila iz krempljev naših narodnih nasprotnikov?

Klerikalizem je oblekel ovčjo kožo, v kateri se približuje našim vrlim Gorenjcem. V tej ovčji koži se pa skriva volk, ki hoče uničiti vse, kar je v resnici narodnega in naprednega.

Vsakdo, kdor pozna značaj in mišljenje naših klerikalcev, je prepričan, da je vse klerikalno govorjenje o slogi, o skupnem narodnem in gospodarskem delu laž in pa vada za lahkovorne pristaše neklerikalne struje.

Eno je pa dejstvo, ki je jasno razvidno iz tega članka »Gorenjčevega«. Klerikalci so namreč prišli do spoznanja in prepričanja, da klerikalizem ni za naše vrle Gorenjce in da klerikalizem na Gorenjskem, pa tudi sploh na Kranjskem vidno nazaduje. Začeli so torej z ono hinavsko, solzno politiko, ki so jo že sami opetovano označili kot hinavsko, kot neznačajno. Klerikalci se torej ne upajo več pokazati svoje prave klerikalne barve in hočejo kot strogi narodnjaki ribariti v kalnem.

In to smo hoteli povedati in pojasniti. Sicer smo pa prepričani, da naši zavedni Gorenjci niso tako kratkovidni, da ne vedo, kam pes taco moli.

Pač bodo pa zavedni Gorenjci šli popolnoma drugo pot, nego jim začrtuje hinavski klerikalni politik v uvodniku »Gorenjca«. Vsi zavedni in napredni gorenjski kmetovalci se bodo pridružili oni mogočni armadi samostojnih kmetovalcev, ki jih je zbral »Slovenski Dom« okoli sebe na Dolenjskem in Notranjskem. S temi tisoči samostojnih, naprednih kmetovalcev se bodo strnili v eno samo mogočno armado, ki si je napisala na svoj prapor: »Kmet bodi sam svoj gospodar!«

Kranjski kmetovalec je že toliko zaveden in toliko izobražen, da bo znal samega sebe gospodariti brez nepotrebnih jerofov, ki se zbirajo okoli dr. Šusteršiča in dr. Lampeta, da bo znal samega sebe voditi in zastopati v državnem in deželnem zboru, v občinskem svetu in v raznih drugih organizacijah in korporacijah.

Pozivljemo torej vse dosedanje naročnike in pristaše »Gorenjca«, naj se naroče na »Slovenski Dom« in naj stopijo v vrste onih kmetovalcev, ki se bore za osamosvojo slovenskega kmeta, ki zahtevajo, da bodi kmet na svoji zemlji svoj gospodar!

Vojna med Italijo in Turčijo.

Italijani zasedli mesto Tripolis.

Italijani so mesto Tripolis zasedli. V oblasti pa imajo tudi že vso tripolitansko obalo od dne 5. oktobra. Italijanski streli so napravili v mestu razmeroma malo škode. Ranjenih je bilo več oseb, tudi ubitih je bilo par oseb. Natančnega števila se ni poročalo. Pač pa so dobili v utrdbah dvajset turških vojakov mrtvih, tri pa ranjene. Ostale ranjence so vzele turške čete s seboj, ko so se umaknile. Dve turški torpedovki (majhne vojne ladje) so Italijani na veliko daljavo zadeli in potopili. Arabci iz mesta so prvi izjavili, da se podvržejo, ter prosili, naj Italijani prenehajo z bombardiranjem. Turške vojaške čete so se umaknile iz mesta in so se utaborile več kilometrov izven mesta. Italijani so sultanovega namestnika in ostale turške uradnike, kakih 200 oseb, kot vojne vjetnike odpeljali na ladji na Sicilijo, kjer bodo čakali konca vojne. V mestu je zavladovalo pomanjkanje. Italijani razdeljujejo žito in druga živila. Turške čete poskušajo napasti italijanske predstraže in so bile opetovano poražene in premagane. Nekateri listi poročajo, da je turško vojaštvo precej zmedeno in da tudi nima dovolj živeža, vsled česar se bo kmalu podalo. Bati se pa je, da se pridružijo turškemu vojakom domača plemena Arabcev, ki so zelo bojevita.

Pomorske bitke.

Italijani so nekaj časa strašili okoli albanske morske obale, čeprav so bile evropske velevlasti, posebno Avstro-Ogrska, vsled tega zelo nevoljne. Pretečeni teden je prišlo do boja v bližini pristanišča

v Gumenici. Tja so namreč priplule turške vojne ladje. Italijansko brodovje je zahtevalo, naj se turške ladje vdajo. Ker pa tega niso hotele storiti, se je začela bitka, v kateri se je ena turška ladja potopila, druga se je užgala, tretja pa se je vdalila. Sto mož ladje, ki se je užgala, je priplavalo na albansko obal, kjer pa so jih pričakovali Albanci in baje z noži in handžarji pomorili.

Tudi v Rdečem morju je prišlo do bitke. Dne 8. oktobra ste trčili italijanski ladji »Pisa« in »Amalfi« na šest turških torpedovk, ki so skušale priti v Rdeče morje. Vnel se je kratek boj. Štiri turške torpedovke so bile baje potopljene, ostali dve ste ušle.

Dne 2. oktobra ste pa dve italijanski ladji streljali na mesto Hodeido v Rdečem morju. En strel je zadel neko angleško ladjo, ki je bila v pristanišču, vsled česar je angleški konzul protestiral in poklical na pomoč eno angleško vojno ladjo.

Italijanska vojska.

Italija še ni poslala vsega vojaštva v Tripolitanijo, ker še vedno niso vse priprave gotove. V Tripolitanijo odidejo tri divizije, vsaka s tremi brigadami, ki se bodo vkrcale v Neapolju, Sirakuzah in Tarentu. Prvi oddelek italijanskih čet se je odpeljal in dospel v sredo opoldne v Tripolis. Arabci so baje italijanske vojake živahno pozdravljali.

Izganjanje Italijanov.

Turška vlada dozda še ni izdala povelja, naj se iz Turčije izženejo vsi tam živeči Italijani. Nekateri listi poročajo, da bo o tem: sklepal državni zbor. Mladoturki delajo z vso silo na to in nameravajo prisiliti vlado, da izžene Italijane in da proglasi bojkot proti Italijanom. Na to je pa izjavila italijanska vlada: Če Turki res izžene iz Turčije vse Italijane, bo Italija primorana, začeti vojno tudi drugje in ne samo v Tripolitaniji. To se pravi: **Italija napade v tem slučaju Turčijo tudi v Evropi, kar bi imelo nedogledne posledice.**

Sveta vojna.

Mohamedani celega sveta so se začeli gibati. Nekatera plemena so turškemu sulanu ponudila že pomoč, in sicer več stotisoč vojakov. Mladoturški odbor v Tripolitaniji je pozval ondotno prebivalstvo, naj proglasi sveto vojno.

Splošna balkanska vojna grozi.

V političnih krogih so mnenja, da je položaj postal zelo nevaren. Italija hoče na vsak način popolnoma zasesti Tripolitanijo in se brani plačati Turčiji kakršnokoli odškodnino. Posredovanje drugih držav je v tem slučaju popolnoma izključeno. Če vztraja Italija na teh svojih zahtevah in Turčija ne odneha, je mogoče, da spomladi izbruhne splošna vojna na Balkanu.

Politični razgled

Državni zbor.

V državnem zboru je na dnevnem redu draginja. Poslanci govore na dolgo in široko, toda, da bi se pa v resnici kaj napravilo, kar bi odpomoglo neznosni draginji, vsled katere trpe tudi kmetovalci, o tem še govora ni. Vlada je v velikih škripcih, ker si ne zna pomagati. Odvisna je namreč preveč od Ogrske, ki ji je popolnoma zavezala roke. In govori se že, da bo moralo sedanje ministrstvo odstopiti. Kot prihodnjega ministrskega predsednika smatrajo Poljaka Bilinskega, ki je tudi častni občan ljubljanski.

Železniško vprašanje.

Italijansko-turška vojna bo imela vendar le za nas vsaj nekoliko koristi. Na Dunaju imajo baje vojaški krogi važna posvetovanja. Prišli so do spoznanja, da železniške zveze, ki vežejo državo z jugom, ne bi nikakor zadoščale v slučaju vojne. Šef generalnega štaba je prosil pri cesarju za avdijenco ter mu v posebnem predavanju razložil nujno potrebo, da se Bosna spoji še z eno progo z monarhijo in da mora Dalmacija dobiti primerno zvezo z Bosno in Hercegovino ter čim hitreje zakonito že zajamčeno železnico, h kateri spada tudi belokranjska železnica. Zdaj smemo biti prepričani, da se bo gradila belokranjska železnica in to ne po zaslugi kakega Jarca ali Šukljeta, temveč po zahtevi vojaške uprave. To smo pribili, da ne bo prišel zopet kak gostobesedni Jarc ali kak ošabni Šuklje ter se bahal, kaj je dosegel.

Portugalsko.

Izgnani portugalski kralj Manuel ima še vedno precej pristašev v deželi, ki so od časa do časa prirejali večje in manjše upore. Pred kratkim časom so se hoteli z vso silo navaliti na deželo in dobiti zopet vlado v roke. Na severu dežele so zbrali baje okoli 10.000 oboroženih mož in 20 topov. Govori se tudi, da so vstaši kupili tri vojne ladje. Nekateri listi so poročali, da je prišlo na Severnem Portugalskem pri Guimaramasu do hude bitke z vladnimi četami, v kateri so baje monarhisti (to so pristaši prejšnjega kralja) zmagali. Tudi pred mestom Oportom se je vršila bitka. Tam je bila pa monarhistična četa, ki je imela kakih 700 mož popolnoma poražena ter je pustila na bojišču 20 mrtvih. Slednjič se je pa vseeno vladi posrečilo, da je monarhiste premagala. Portugalska vlada je mnenja, da je bil to zadnji poskus v doglednem času na Portugalskem zopet ustanoviti monarhijo. Kapitan Konceiro, voditelj monarhistov, je pobegnil in se namerava obrniti v Ameriko, ker je uvidel, da je monarhija izgubljena. Nad 7000 ljudi je zaprtih zaradi monarhističnega

in protidržavnega nastopanja v portugalskih ječah. Večina je duhovnikov in častnikov, tedaj takih ljudi, ki bi se ne smeli pečati s politikom. Denar za monarhistično ustajo so dali na razpolago deloma menihi, deloma ameriški milijonarji.

Razgled po Kranjskem

rg Gorenjskim kmetovalcem! Vaš dosedanji list »Gorenjec« je prešel v klerikalne roke. Izgubili ste torej svoje glasilo. Ni vam pa treba ustanavljati drugega, ker »Slovenski Dom« je že itak glasilo vseh naprednih in samostojnih slovenskih kmetovalcev. Pošljite torej takoj naročnino za »Slovenski Dom«, ki znaša do konca tega leta s poštnino vred samo 70 vinarjev.

r »Slovenski Dom« je torej postal glasilo, in sicer edino glasilo vseh samostojnih in naprednih kranjskih kmetovalcev. Široke so vrste, v katerih je razširjen »Slovenski Dom« — zatoorej ga priporočamo tudi našim trgovcem, obrtnikom in podjetnikom, da inserirajo v njem, kajti list pride zdaj v tisoč in tisoč rok.

r **Našim dopisnikom!** Vse dopisnike prosimo, da nam kratko in jasno poročajo o vseh dogodkih. Obenem jih pa prosimo, da se izogibljuje vseh onih osebnih napadov, ker kranjski kmetovalec mora in bo zmagal navzlic kaplanom in župnikom. **Dopisi naj bodo točni, kratki in jedrnat.** Posebno prosimo somišljenike na Gorenjskem, naj se z vso ljubeznijo in z vsem zaupanjem oklenejo »Slovenskega Doma«.

r **Našim somišljenikom.** Občinske volitve po deželi dokazujejo, da samostojni in napredni kmetovalci še živijo in da se da z vstrajnim delom da veliko doseči. V katerikoli kmet. občini so se napredni kmetški volilci dobro organizirali, so prodrli in zmagali. In smemo smemo trditi, da je ravno pri tej organizaciji in pri teh zmagah mnogo pomagal »Slovenski Dom«. **Naloga naših somišljenikov je torej, da razširijo »Slovenski Dom« tudi tam, kjer še ni razširjen.**

r **Družbi sv. Cirila in Metoda** je poslal gosp. Fr. Kollmann, veletržec v Ljubljani 500 K za prodane valčke (cilindre) v dobi od 1. oktobra 1910 do 30. septembra 1911. Ti valčki so jako fini in trpežni, priporočajo jih pa obenem tudi naš narodni interes. Vsaka hiša naj rabi le te vrste svetilnične valčke! Velecenjeni tvrdki Kollmannovi: Hvala! — Pri špasih na slovenski Livadi v Gorici se je nabralo za Ciril-Methodovo družbo 6 K, katere ji je poslala ga. Franja Richterjeva. Gosp. Arnošt Rožič iz Radeč je nabral med kolegi 6 K 20 vin. in jih izročil Ciril - Metodovi družbi. — Gosp. dr. Ivan Dimnik, odvetnik v Krškem, je poslal 5 K za sklenjeno poravnavo iz neke kazenske zadeve. Hvala! — Nova šola družbe sv. Cirila in Metoda v Go-

riči potrebuje notranjo opravo, pa tudi učil in učnih pripomočkov. To je vpošteval gosp. Jakob Dimnik, nadučitelj in vodja mestne ljudske šole v Ljubljani in je daroval zemljevid Avstrije, zemljevid Primorske, zemljevid Kranjske in sliko otroških naležljivih bolezní. Za ta koristni dar prav topla zahvala!

r **Neimenovan narodni dobrotnik.** Ali smo prav čitali v mesečnem izkazu dohodkov družbe sv. Cirila in Metoda za mesec september?! Neimenovan narodni dobrotnik je vplačal eno pokroviteljnino, 200 K, kupil štiri »kamne« v slovensko obrambo, à 200 K, skupaj 800 K; posebej še daroval 4000 K, skupaj 5000 K, beri **pettisoč kron**, a noče biti imenovan. Neimenovana hočeta ostati tudi septembrska bramboveca »Domobranik« in rodoljub »Podbrezijski«. Tu je delila dobrote, naravnost knežje darove desnica, da ni vedela levica. Rodoljubje se je odreklo osebni zahvali zasluženi časti, zadovoljilo se je z zavestjo, da je storilo veliko dobro delo ljubljenu narodu. Občudujoč to požrtvovalno ljubezen slovensko, stavimo neimenovane dobrotvore slovenskemu rodoljubju v posnemovalen vzgled in se nadejamo, da tudi nepoznanim darovalcem dostavijo naši listi in jim dostavijo hvaležni jim rojaki v proslavljaljajih jih razgovorih zagotovilo družbe sv. Cirila in Metoda in vseh zavednih Slovencev o najiskrenejši hvaležnosti, v kateri prekipevajoč jim kličemo: Slava!

r **Slovenska gospodinja**, ki kupuje Kolinsko kavno primes, ravna pametno in narodno zavedno. Pametno zato, ker kupuje najboljši pridatek, narodno zavedno pa, ker kupuje edino pristno domače blago te vrste. Kolinska kavna primes se je v kratkem času povsod prav zelo priljubila in jo vsem Slovenskim gospodinjam prav toplo priporočamo.

r **Kmetški prijatelj.** Koncem drugega meseca izide za naročnike »Slov. Doma« velik kmetški koledar »Kmetški prijatelj«, ki bo imel bogato poučno in zabavno vsebino. Prosimo naročnike, naj ne kupujejo prej drugih koledarjev in naj počakajo, da se jim ta koledar doloži, ki bo jako cen.

o Ljubljanska okolica o

Iz **Dravelj.** Sirovost šentvidskega župnika Zabreta presega že vse meje. O dostojnosti tega človeka niti ne govorimo, ker mu je povsem neznana čednost. V ilustracijo prinašamo nekaj zgledov. V nedeljo so imeli njegovi podrepaniki v Draveljah shod, na katerem je bil kot govornik priglašen dr. Pegan; ker je pa Pegan za agitacijo za bodoče občinske volitve jako slabo goveril in le prepričal navzoče poslušalce, da bi bilo slabo za občino, če bi se izvolil občinski odbor, ki bi imel nalogo, pristransko postopati v vsaki, še tako gospodarski zadevi, je za njim povzel besedo

Zabret in se jel norčevati iz naših občanov. Sedanjega lastnika Mihelnove gostilne gosp. Brenka, ki se pogosto rad trka na prsi rekoč, tu sem jaz gospodar in nihče drugi, je tako - le nahrulil: »Ta hiša je sedaj Brenkova, če bo priden in ubogljiv, mu morda ostane, če ne pa je moja in Klanfarjeva.« — Navzoči Brenk je postal rdeč kot kuhan rak ter izginil iz pozorišča, ko je dobil tak poklon od svojega šefa vpricho zbranega občinstva. Iz navzočih občanov, ki imajo podružnično cerkev v Kosezah, za katero so plačali v zadnjih petih letih do 10.000 K pa se je norčeval, češ, draveljska cerkev ima skoraj več denarja kot koseška dolga. Odhajajoči Kosežani so bili mnenja, da je to sirovost, če se na tako predrzen način norčuje iz njih župnik, ki bi imel biti vendar hvaležen, da so občani sami podrtó cerkvico prenovili na lastne in naravnost ogromne stroške in za katero bodo tudi še ostali dolg sami plačali. Vse to mu pa še ni bilo zadosti. Spravil se je tudi osebno nad g. Iv. Kregarja, prejšnjega najemnika Mihelnove gostilne in njegovo obitelj, rekoč: Premišljal sem, kako bi to »sodrgo« spravil iz te hiše, kar se mi je tudi posrečilo. — Poslušalci so se spogledali, in kaj bi se ne, g. Kregarja poznajo kot mirnega, dostojnega in neoporečnega obrtnika, ki uživa pri soobčanih popolni ugled, pa pride župnik, oznanjevalec miru, in nazivlje javno na shodu naše občane »sodrgo«. Upamo, da gosp. Kregar take žalitve ne bo molče prenesel, ker njegova dolžnost je, da se župnika Zabreta na primernem mestu podučí, kaj sme na shodih javno govoriti in se ga kaznuje. Potem bomo imeli morda en čas mir pred tem božjim namestnikom.

I **Bizovik.** Občinske volitve se bližajo in prav to smete pričakovati, kar si boste ustvarili sami. Svoje dni je nekdo rekel, da mu prav nič ni za županski stolček in skoro bi bili nekateri verjeli, da je res tako. Toda tudi lisica je rekla, da je grozdje prekisló, ker ga ni mogla doseči, in naš župan je tudi čutil, kako se mu stolček maje in zato se je hitro hotel pokazati junaka, češ, saj mi ni nič za to čast. Pa prišlo je drugače. Sedaj, ko se bliža konec njegovega županovanja, se mu je storilo inako za stolčkom in je napregel konje, pa se pelje od hiše do hiše beračit za glasove, lepo se je priporočil tudi fajmoštru in kaplanu, pa ne da bi molila za njegovo dušo, marveč da storita svojo politično misijo, ki jima jo je podelil gospod pred Šenklavžem. Gosp. župana Korbarja pa spremljata na njegovih težavnih potih tudi Bajdov oče in Pungere, ker sta mnenja, da trije več zaležejo kakor eden. Tako vidimo sedaj hoditi županovo deputacijo od hiše do hiše in moledovati za glasove pri volilcih. Seveda to ne bo nikogar zmotilo, niti če bi prišla k njemu deputacija v fraku in cilindru, niti ne bodo volilcev premotile sladke besede. Vendar pa je treba opreznosti zlasti sedaj, ko se razpolože baje okrog konca

tega meseca volilni imeniki in po tem dela, da pride na krmilo pravi mož, ki ima voljo delati za Bizovičane. Zato pa je neobhodno potrebno, da se sestanejo bizoviški možje ter izberejo iz svoje srede prave možje, ki bodo vodili občino. Nujna potreba je tedaj, da se Bizovičani nemudoma organizirajo.

I **Dobrova.** Naš župnik se je tudi začel na vse pretege bati nedolžnih veselíc. Ubogenu kmetu niti ne privošči, da bi se v nedelje nekoliko poveselil, čeprav mora cel dan garati in se mučiti. Seveda, če bi se veselil in razgrajal v kakem klerikalnem »Društvenem Domu«, tedaj bi ga župnik celo pohvalil in mu morda še dal za kak liter slabega vina. Pred štirinajstimi dnevi so imeli tudi pri nas v neki gostilni majhno veselico. Kranje je rad vesel, rad poje in ima rad godbo. In to se je pri nas zgodilo. In če se človek po celotedenskem trudu nekoliko povesele pri kozarcu »božje kapižice«, vendar ni greh. Toda naš župnik je smatral to veselico za velik greh in je pretečeno nedeljo poslal po neki stari ženski dotičnemu gostilničarju naravnost grosilno pismo, v katerem pravi, da je storil velik greh, ker je dopustil, da so se ljudje pri njem nekoliko porazveselili. Ob enem mu je pa vzel njivo, ki jo je imel gostilničar v najemu. Taka je torej ljubezen do bližnjega, ki jo ima naš župnik v sreč. Spoznali smo ga, spoznali smo pa s tem tudi ono stranko, ki jo on zastopa. Naše geslo od zdaj naprej bodi: **Župnik naj gospodari v cerkvi in v cerkvenih stvareh, zunaj in v občini bo pa gospodaril kmet.** Ker je pa »Slovenski Dom« edino pravi kmetški list, si ga bomo naročili in bomo zanj agitirali od hiše do hiše. Kdor se ga hoče naročiti do konca leta, naj pošlje 70 vinarjev na upravništvo »Slovenskega Doma« v Ljubljani.

o Dolenjske novice o

d **Vače.** Dan 9. t. m. je bil za nas volilce znamenit. Z glasovnico v roki nam je bilo odločiti, kateri možje bodo odslej gospodarili občinsko upravo. Boj od strani nasprotnikov je bil strahovit, smelo trdimo, da je vse dosedanje nadkriljeval. Zavednost naših nevstrašenih volilk in volilcev je hotela, da kakor do sedaj, tako v bodoče ostane občina v naprednih rokah. Zmaga je sedaj naša v drugem, in v dveh podobčinah, v tretjem razredu sta zmaga dva naša in eden nasprotnikov, v prvem razredu in v eni podobčini so prodrli klerikalci ne le s hudičem in peklom, ampak s »šnopsum« in vso ostudnostjo. Več o tem prihodnjic. — **Tem potom izrekamo našim nevstrašenim agitatorjem kakor tudi vsakemu posameznemu volileu iskreno zahvalo.**

d **Iz Št. Ruperta.** Pretečeno nedeljo smo imeli pri nas zopet klerikalno komedijo. Prišel je za občinske volitve agitirat znani zagrizeni hujskač Zajc iz Ljubljane.

Vse, kar je čeval ta človek na shodu, je bila navadna klobasarija. Še tista peščica vernih poslušalcev ga ni razumela. Udrihal je po našem vestnem, vzornem učiteljstvu na tako podel način, da so se ljudje kar spogledavali in čakali, kdaj bo pohvalil kaplana, ki je na shodu javno priznal, da ne vrši svoje dolžnosti v šoli. »Jaz moram biti tudi drugod,« se je izgovoril naš preobložen revček. Ta ljubljanski zmaj je hotel primerjati naše poštene, samostojne in neodvisne kmete z dunajskimi razgrajaci in atentatorji ter jih je skušal predstavljati kot socialne demokrate in tatove, ki hrepene po tujem imetju. Sama pa je pozabil na zvezo in bratski objem, v katerem slone klerikalci in socialni demokrati v Idriji in Spodnji Šiški. Kako so se tam prvohali klerikalci in socialni demokrati pred par tedni, to naj bi bil povedal našim volilcem, da bi zvedeli, kakšnih sredstev se poslužuje stranka krivice, da si podjarmi davkoplačevalce. Da so pri vsej tej burki po stari navadi padale nedostojne psovke na župana in občinske odbornike, je razumljivo. »Župan, odborniki in njih volilci ste cigani, rokomavharji, in niste sposobni, da bi gospodarili kokoši in miši.« Tako nizkotno so psovali. To ste zaslužili, nevstrašeni branitelji kmečke pravice, ker ste plačali vse dolgove prej zavoženega farovškega gospodarstva v občini in izdatno znižali občinske doklade. Fej, črni nehvaležnosti! In ta, v gospodarstvu neizkušeni, nevedeni kaplan, se drzne takim možem oponašati, da niso delali? To je v resnici škandal! Ni pa škandal, da se vam ni hotel vsiljevati občinski odbor in župan, ker ste ga prezirali in niste imeli toliko dostojnosti, da bi bili svojo zadevo glede vode javili županstvu. Šli ste preko županstva na višje instance. Sedaj pa rohnite, da nismo storili svoje dolžnosti. Zakaj niste tega pojasnili, gospod kaplan? Hoteli ste lagati in zavijati, kakor je vaša navada, kaj ne? **Klečeplazilo neodvisno kmečko županstvo ne bo nikomur!** Zadoščenja za vaše ostudne psovke si bomo iskali pri neodvisnih volilcih. — **Kaplanov program.** 1. »Mokronoški vodovod.« Tukaj je pokazal naš kaplan svojo duhovitost v polni meri. Radi preoblega dela je postal menda v resnici zmešan in otročji. Kaj mu ne šine v glavo? Mokrovčani, je rekel, dobe vodovod gotovo. To je danes pribito. Dobili ga bodo iz šentrupertskih hribov; najbrže iz Okroga. Kdor se pri teh besedah ni prijel za trebuh in ostal vesel, je dremal ali pa slepo kimal. Ta vodovod bo šel po kaplanovem načrtu cik-cak skozi vse vasi v Mokronogu. Kaplan bo izdelal načrt, Mokronog bo pil vodo, kmetje pa plačali. Čudno pa je, da v Mokronogu o vodovodu prav nič ne vedo in to misel odločno odklanjajo, ker imajo dobre pitne vode tam povsod zadosti. En meter pod zemeljsko površino imajo v Mokronogu že peneči izvirek dobre pitne vode. Nespametni bi bili, ako bi jo dobivali po ceveh

10 kilometrov daleč, napravili kakih 200 tisoč kron stroškov in vrhu tega bi morali uživati pa še slabšo vodo. Ta lim je kaplan nekje porokomavhal in ga stresel sedaj iz rekava kot priprosto laž. Na ta lim pa ne bode šel nobeden volilec iz tistih vasi, ki jih zadene cik-cak vodovod. Mokronavzarji, kakor jih imenujete, niso padli na glavo. Dovolj nesreče jim je prinesel požar in sedaj naj bi plačevali še vašo bujno domišljijo. — 2. **Regulacija Bistrice.** To točko smatramo mi kot denarno vprašanje in bodo tu vsi tisti, ki bodo imeli od tega korist, tudi denarno najbolj prizadeti. Saj dobro vemo, koliko je stala regulacija Mirne. **Treba bo kmetu plačati. S tujo roko je lahko gade loviti.** — 3. **Ceste.** Že v starih časih so se gradila pota, ki jih je zahteval promet, v priprosti obliki. Asirci, Egipčani in Rimljani so imeli še celo vzorne in iz kamna zidane ceste. Neumno bi bilo, če bi se danes kdo temu protivil, ko so zahtevne prometa veliko večje kot kdaj prej. Cestam se dobri gospodarji niso nikdar zoperstavliali, ker so jih znali vsikdar visoko ceniti, in kaplanu s tako neumnimi sredstvi ni treba agitirati. Boj, ki pravite, da bo tako ljut, kakor še nikdar, bomo sprejeli z mirno vestjo in ga izvršili dostojno. Stopili bomo zopet v vrste za **resnične kmečke težnje. Povemo pa danes, da se bomo borili za svoje pravice: Z uma svitlim mečem, ne pa s kneftro in kvedrom.**

d Črnomelj. Naši volilni imeniki so sedaj pri e. kr. okrajnem glavarstvu in je pričakovati, da se volitve razpišejo v kratkem. Saj je pa tudi že zadnji čas. Gospod Doltar Jože se repenči, češ, dela se mu krivica glede podpore od deželnega odbora, in meče z lažniki okrog sebe. Tega le lepo v žep spravite. Mi smo pisali, da se po Črnomlju govori, da je dobil g. Doltar za to in za to toliko in toliko podpore. Koliko je dobil in ali je že kaj dobil ali pa šele bode, mi z gotovostjo ne vemo, nekaj bo pa najbrže na stvari vendarle resnice, pri g. Doltarju in najbrže tudi pri vis. deželnem odboru, natanko gotovo ne zvemo. Ostanemo pa tudi pri tem, da se je to govorilo. Da bi pa hoteli s tem deželnemu odboru očitati, da zapravlja, in hoteli s tem pri prihodnjih volitvah kaj pridobiti, nam ni na kraj pameti. Ako bi hoteli o takih stvareh pisati, bi si vzeli pač raje za predmet gradnjo poljanskih cest. Pa raje molčimo, ker po toči je zastoj zvoniti. Gosp. Doltar trdi med vrsticami, da se gre pri občinskih volitvah v Črnomlju proti deželnemu odboru in postavlja s tem deželni odbor in »S. L. S.« kot eno. Mi smo že včasih mislili, da visoki deželni odbor dela kakor stranka, a si nismo upali tega povedati, sedaj pa nas je g. Doltar podučil, da je temu res tako. — Hvala!

Več volilcev.

d Iz Črnomlja. Zopet požar. Preteklo nedeljo okrog pol 2. popoldne nastal je ogenj v bližnji vasi Sela pri Otaven. Za-

netili so baje zopet otroci. Zgorelo je sedmim posestnikom vse: hiše, gospodarska poslopja, hrana za ljudi in živino ter tudi dvoje glav goveje živine in nekaj prašičev. Reveži so izpostavljeni baš pred zimo največji bedi. Deželni odbor naj bi tem revežem priskočil koj z večjo svoto na pomoč, nekaj se bi dalo stanja še letos postaviti, ako bo ugodna jesen, da bi imeli vsaj ljudje kje prezimiti. Lansko leto je obljubil g. dr. Lampe neki tri milijone od znanih desetih milijonov samo za Belo Krajino; ni ga Belokranjca, ki bi oporekal, ako se da od tega denarja primerno svoto koj revežem ali pa še boljše, da se jim prej ko megoče postavijo nova poslopja in se jim preskrbi potrebni živež.

d Iz Črnomlja. Deželni odbor kranjski je bil sklenil ustanoviti v Črnomlju nekako gospodinjsko šolo. Cele priprave za to šolo so bile nekako čudne in se je večini zdelo, da na ta način pač ne pride do ničesar. In res slišimo, da je deželni odbor to nameravalo šolo, ki bi imela lahko dobre posledice za naše zanemarjeno gospodinjstvo in gospodarstvo, opustil. Stvar je bila pač slabo započeta in je — na škodo — slabo končala.

d Iz Št. lamberske občine. Občinske volitve bodo pri nas dne 16. oktobra. Dosedaj ni bilo tukaj nobenega strankarskega boja pri občinskih volitvah, ampak samo krajevni med šentlambersko in roviško podobčino. Sedaj pa hočejo vneti strankarski boj naši dušni pastirji. Mali Knižek je že oznanil, da se možje, ki imajo »Slovenski Dom«, ali druge napredne časopise, ne smejo voliti v občinski odbor. Stara navada je bila dosedaj, da so odbrali razumnejše može v občinski zastop, kimovce in baeke pa je volil po svoje fajmošter za svoje cerkvene adjutante. Nič bi ne imeli zoper to, naj se volijo eni ali drugi sposobni možje, toda voliti nesposobne, farovski kuharici pokorne može, to je pa že malo preveč. Gospodom v črnih suknhah pa svetujemo, naj pomedejo izpred klerikalnih pragov, kjer je veliko smeti in gnjilobe.

d Iz Št. Jerneja. Zdaj pa imaš moža, da s'ga žalostna, šentjernejska občina! Namreč našega novega po volji in milosti župnikovi izvoljenega župana Rebsela iz Št. Jakoba. Možiček upognjenih kolen bi županoval k večjemu za silo kaki zakotni gorski vasi. Saj se zna komaj »podkresati«. No, pa župnik je zase brihtna glava, zato hoče ravno paragrafarja Rebsela, dasi niti pri lastnih pristaših ni priljubljen. Iz vsega odbora neusmiljeno norce brije, češ da so — sami »napredni možje«, kakor v zasmeh vsemu Šentjerneju. Ves Šentjerneji nima moža po župnikovih mislih, kateri bi bil sposoben županovati, ampak treba je bilo najti ga v mali stranski vasi Št. Jakobu. In seveda ker gospod župan ne bodo mogli biti vsak dan v Št. Jerneju, treba jim namestnika v osebi Krhina. Tako da imamo sedaj dva župana, nekako za delavnik in za praznik.

o **Gorenjske novice** o

g Sošlje pri Medvodah. Preteklo soboto je pustila Franca Jamnik svojo dve leti staro hčerko Lojziko, med tem ko je večerjo kuhala, na ognjišču. Mati se je nato za nekaj časa odstranila, otroku pa se je vnela obleka. Ko se mati vrne, vidi hčerko pred durmi vso opečeno. Otrok je kmalu umrl.

g Iz Sore. (Poglavje o brezverstvu.) Nesrečni klerikalei so prigarali svoje protikrščanske gare tako daleč, da jih moramo kar najresneje svariti. Škofova pastirja sta vsilila mnogim našim poštenim ljudem znani list za poneumnevanje, »Bogoljub«, ki ga izdaje neki fajmošter, ki ni nikoli pijan, vrhovno nadzorstvo čez list pa opravlja sam škof. Ta »Bogoljub« sporoča na strani 239. t. l., da je umrl v Idriji član društva »Orel« (»Čuk!) in da so pripeli na njegovo krsto orlovsko čepico in piše doslovno: »A ona čepica na krsti mi ne gre iz spomina, da, smelo trdim, da čepica Orla pri nas nadomestuje križ na krsti. Križ nam kaže trpljenje Gospodovo iz ljubezni do nas, čepica pa je znamenje trpljenja iz ljubezni do Gospoda.« — Takega skrunjenja krščanske vere še nismo brali v slovenskem jeziku! Križ je sveto znamenje vobče med ljudmi, kristjanu pa je križ svet, ker se je na njem izvršilo naše rešenje. Križu v čast se stavijo cerkve, se praznujejo prazniki, križ nam je življenja luč, križ naš nebeški ključ. Tu pa postavi pod škofovo zaščito katoliški fajmošter pod isto vrsto s križem — čukarsko čepico in smelo trdi, da čepica Orla nadomestuje križ na krsti. Kar je preveč, je preveč! Odločno protestiramo zoper tako skrunjenje sv. križa in pozivljemo vse naročnike »Bogoljuba«, da požgejo ta veroskrunski list. Obenem zahtevamo, da se skrunilec - fajmošter takoj in ostrašilno kaznuje, škof pa zadosti v javnosti užaljenemu verskemu čutu. Radovedni smo tudi, kje je bil in je — državni pravdnik! Ni čuda, da trpimo sušo in draginjo, da slišimo o kugi in koleri, da razsaja nevarna in krvava vojska. Bog kaznuje s krivičnimi česti tudi pravične in ne bo pustil sramotiti sv. križ nekaznovano. Sedaj ima besedo g. fajmošter Finžgar . . . — Naš odgovor na to pa bo, da se bomo od zdaj naprej, ko je postal »Gorenjec« klerikalen, naročili vsi na »Slovenski Dom«.

g Iz Škofje Loke. Trgovska in obrtna zbornica je v svoji zadnji seji dne 6. oktobra storila sklep, ki je za naše razmere toliko zanimiv, kolikor je značilen. Ne moremo sicer spodiktično trditi, na čigav predlog je tak famozen sklep storila, vendar se menda ne bomo posebno oddaljili od resnice, če naravnost izpovemo, da se je predlog za ta sklep mogel spočeti le v nebrihnih možganih klerikalnega svetnika Tomaževega Pepeta. Če bodo gospodje pri trgovski in obrtni zbornici vselej sklenili

vse to, kar jim bo predlagal ta klerikalni svetnik, potem jim lahko garantiramo, da bodo skuhalo še marsikatero neslano kašo! Tako kašo so skuhalo v zadnji petkovi seji, ko so v odbor tukajšnje obrtno - nadaljevalne šole imenovali neznatno lontrško osebito, ki se bavi s krojaštvom samo takrat, kadar ne agitira za klerikalno stranko ali pa kadar ga v klerikalnem društvenem domu na Lontrgu ne rabijo za razne pajacade. Navadno sliši ta sedaj tako naglo prosluli možakar na čedno ime Franceta Babiča. To vam je klerikalni zagriženec brez para, ki pa pleše, kadarkoli se to le zazdi kakemu nezrelemu lemenatarju! Ta imenitni možakar bo torej odslej zastopal trgovsko in obrtno zbornico naše vojvodine v šolskem odboru obrtno-nadaljevalne šole škofjeloške! Izvrstno uspela ironija! Kaj in koliko razume ta najnovejši imenitnik v šolskih zadevah, nam pač ni vredno preiskati, še manj pa na dolgo pripovedovati. Naši trgovci in obrtniki so opravičeni izraziti svoje ogorčenje nad tem imenovanjem, kajti če to ni zasmehovanje njihovega stanu, potem sploh ne vemo, kaj se pravi koga zasmehovati. Ti torej predobro poznajo tega najnovejšega klerikalnega zaupnika trgovske in obrtne zbornice. Napredni javnosti pa naj zadoštuje, če ji razložimo, da bi za tega vzornega mojstra bilo še najpotrebneje, ko bi sam z drugimi krojaškimi vajenci vred vsaj par let obiskoval obrtno - nadaljevalno šolo in se kaj naučil, kajti glavo stavimo, da ga v predmetih, ki jih razlagajo in poučujejo v obrtno - nadaljevalnih šolah, daleč prekaša vsak srednji učenec, ki je to šolo dovršil. Na tej najnovejši pridobitvi torej ne moremo posebno čestitati odboru naše obrtno - nadaljevalne šole in tudi ne našim trgovcem in obrtnikom. S tem smo torej s častitljivo osebo Franceta Babiča vulgo Kaparja pri kraju. Ne moremo pa prezreti dejstva, o katerem, dokler se nam nasprotno ne dokaže, nimamo povoda dvomiti, da je to imenovanje zaslužno delo našega Tomaževega Pepeta. Prepričani smo, da je ta klerikalni mogočnjak s tem osmešil vse zavedne loške trgovce in obrtnike. Mož se čuti seveda še dokaj varnega za obsežnim hrbtiščem fajmoštra Šinkovca. Toda, kakor je jela slava tega klerikalnega vojskovodje temneti na vseh koncih in krajih, tako ne bo dolgo, da bo tudi Pepetova slava šla še prej rakom žvižgat, kakor misli, zlasti, če bo še nadalje streljal take kozle, kakor jih je začel! — (O. uredništva: Babič je bil imenovan, ker nekaj naprednih svetnikov ni bilo pri dotični seji trgovske in obrtne zbornice.)

g Iz Gorenje vasi nad Škofjo Loko. V nedeljo je bilo oznanjeno v cerkvi, da pridejo to nedeljo, ki bo zdaj, trije gospodje poslanci in bodo imeli shod. V nedeljo bo pa zopet nekaj in Kumrova hiša bo zopet srečna, ko bo imela pod svojo streho kar tri katoliške poslance - govornike: Čočca, Jarca in dr. Zajca. Nekaj bo že, če se še

dalje vpošteva blažene gospode duhovnike, kateri se shoda udeležijo poleg vseh kilmovcev, ki jih bodo spravili skupaj. Razume se ob sebi, da bo vse polno obljub, cest, železnic in denarnih podpor za mostove in vse drugo. Obljube bodo in drugega nič. Morda se zabije tudi že prvi klin za postajo pod znano Kumrovo češpljo. Zraven vseh teh obljub ne bo manjkalo zabavljanja čez te preklicane liberalce in kmete, ki nočejo več ubogati svetih gospodov in vedno bolj mislijo s svojo glavo. In teh zadnjih je v naši dolini vedno več, izvzeta je le naša občina Trata. Lagali bodo, da so vse nesreče, suše, draginje krivi le ti brezverci, ki so že toliko pametni, da ne nosijo župniku za mastno plačane procesije za dež, kakor je bila ona v Staro Oselico. Gospod župnik Braje že ve, kdaj je bila in ni nič izdala. Navskali bodo nevednim ljudem, kako so liberalci slabi gospodarji, kar in kjer imajo kako stvar v rokah, da je povsod polom. Da je dežela blizu propada, seveda, so krivi tudi liberalci, če tudi imajo vse gospodarstvo le oni v rokah in so tekom teh par let res že napravili milijone in milijone dolga. Okrog tega se bo vse sukalo in pa nazadnje tudi okrog občinskih volitev. Ravno kar zadnje zadeva, si nikar preveč ne belite las. Te bodo tu pri nas vsled brezbriznosti nekaterih gotovo ugodne za vas in mati Preserka županja, bolje župan, kakor do zdaj. Sin Francelj pa izvršujoči organ po volji Preserke vse tratarske občine. Radi teh volitev bi si ne bilo treba truditi tako dolgo pot, ste brez skrbi. Nekaj drugega je še, kar je treba nekoliko raznesti. Pripovedujejo, da ljudje niso več tako radodarni do cerkve in duhovnih gospodov. Že še dajo, a vmes je že veliko godrnjanja in povpraševanja, kam ves cerkveni denar in zakaj imajo ti gospodje take plače, ko so brez otrok ter bi morali živeti le za nebesa, bolj skromno in ne zbirati in grabiti na kupe posvetnega blaga. Te je treba nekoliko ukrotiti in nasuti peska v oči, kaki reveži so duhovniki. In upešane čebelice bodo zopet marljiveje donašale — trotom. Čez vse to, da lepše vse izgleda in vzbude pri nevednih ljudeh čut do njih požrtvovalnosti, bodo še malo zastokali o nevarnostih, ki so izpostavljeni katoliški poslanci na Dunaju, kjer že kar streljajo na nje. Dobro je vse, če tudi ni res, saj bode k temu tudi večina poslušalcev potrdila. Omenili pa ne bodo ti gospodje, koliko jim to nese, ko hodijo na Dunaj, tja in sem za kratek čas tudi med nevedne kmete. O tem bodo molčali, da vlečejo na dan po 20 K, na leto okrog 6000 do 7000 K, zraven pa še svojo plačo kot profesor itd. To se bo vršilo pri nas v nedeljo, dne 15. oktobra. Sosedne občine se otresajo te more, pri nas za zdaj še ni upanja. Za zdaj! Ni pa več daleč, ko bo pri nas preobrat kakor drugod. Nad tem tudi nič ne dvomimo in ne obupavamo. Vsako jabolko se razzori in odpade. Tako bo tudi tukaj.

g Iz Šenčurja. Pri nas imamo pa zares izvrsten občinski odbor; tako dela z občinskim denarjem kot svinja z mehomo. Letos je suša prisilila vse gospodarje, da čim najbolj mogoče pristržejo svoje izdatke; saj jesenskih pridelkov, posebno surovine, ki najboljše za gospodarjev žep poskrbi, skoro nič ne bo. Marsikateri bo komaj davke plačal, kje so pa posli, obleka za zimo in brezštevilni drugi izdatki! Vsak pameten človek bi mislil, da bo naš občinski odbor izvoljen le z neznačajno in z goljufijo podprto večinico, v tem splošnem pomankanju denarja računil z razmerami in občinske naklade, če ne že znižal, pa saj ne povišal. Toda pošteno bi se zmotil, kdor bi tako mislil o brihtnih naših klerikalcih! Prvo delo klerikalnega našega občinskega odbora je bilo, da je svojemu županu Janezu Blagnetu podvojil plačo, seveda na naše stroške. Klerikalni odborniki seveda ne bodo občutili tega bremena, saj jih tri četrtine z županom vred ne plačuje niti toliko davka kot en sam naš mož, Blagne sam je pa seveda zelo potreben, saj še deset kron direktnega davka ne plača. Ampak mi napredni občani protestiramo proti temu, da bi kdo imel našo občino za molzno kravo! Priznavamo, da prejšnja plača ni bila bog zna kako velika, toda saj je županstvo le bolj častna kot pa plačana služba in mi dobro vemo, da bi se bil tudi med sedanjim odborom našel zmožen mož, morda še znatno zmožnejši kot Blagne, da bi ne bilo treba zaradi župana naklad povišati. Velesovski gostilničar Sajovic n. pri., ki tudi sedi v odboru, je priznalo eden najzmožnejših ljudi v občini, proti kateremu Blagne še senca ni — ampak on naj seveda samo kostanj iz žerjavice za druge pobira, da se mu potem za hrbotom smejejo. Drugi, zelo modri korak, ki ga je naš klerikalni občinski odbor storil, nas bo pa zopet pošteno za denarnice potipal. To je posledica silne učenosti mogočnega našega Blagneta. Za županstvo se je potegoval še bolj kot za svojo doto, zastopi se pa na občinske posle seveda kot zajec na boben. Ker sam nič ne razumi, zato je rabil pomoč in po to je hodil k nekemu uradniku v Kranj. Ta mu je seveda rad ustregel, toda zastopje se še mačke ne švigajo. Po preteku enega leta, odkar pašuje naš Blagne, je poslal primeren račun, ki se je z napravo volilnega imenika znatno odebelil. Pravijo, da ni mnogo izpod 1000 K. Vse, kar je delal ta uradnik, je bila županova dolžnost narediti, ako se ni razumel, naj bi pa ne bil sprejel županske časti, ampak naj bi bil pri svojih hrvaških kobilah ostal. Tudi možem ni nič povedal, da ima kakšnega pomagata v Kranju in s tem je jasno dokazal, da to ni občinska stvar, ampak njegova zasebna. Toda, ko je prišel masten račun, se je pa ustrašil. Hitro se je zatekel v farovž po pomoč in z župnikom sta napravila cel račun občini. »Kdo ugovarja,« je rekel župnik pri seji, in ker se ni nihče upal oporekati, je dejal župnik: »No, to-

rej naj se zapiše, da je odbor zadovoljen, da to občina plača.« In tako se je zgodilo — sedaj imajo besedo občani, ako s tem sklepom niso zadovoljni. Pravijo, da bodo zvišali sedaj naklade za kakih 20 vin. od vsake krone davka. Mi smo že pred letom dni svarili pred klerikalnim gospodarstvom — seveda je bilo vse bob v steno. V kratkem bo treba tudi tistih deset milijonov posojila vračevati, ki si jih je izposodil klerikalni deželni odbor — ko bodo klerikalci sneli še streho raz bajte našemu kmetiču, potem bo morda že začel nekoliko misliti. Vse one, ki ne odobravajo šušmarskega klerikalnega gospodarstva, pozivljamo, naj se oklenejo našega glasila »Slovenskega Doma«; izhaja vsak teden in stane samo tri krone celo leto. Je pošten kmečki list, kjer bomo dobili pošteno zatočišče in zato je tudi naša dolžnost, da ga z naročnino podpremo, zlasti sedaj, ko je »Gorenjec« s tiskarno vred prešel v klerikalne roke — naj pa klerikalci imajo falitna podjetja! Za nadaljne korake se bomo pa že pogovorili.

Napreden šenčurski občan.

g Iz občine Ovsišče pri Podnartu. Iz naše občine je dosedaj še prav malo prišlo v »Slovenski Dom«. Dosedaj smo se zatekli, če je bilo treba kaj poročati javnosti, k »Gorenjcu«, a sedaj pa, ko se je ta list »prefarbal« ter prišel v roke našim nasprotnikom, pa se ne moremo nanj več obrniti. Zato se bomo pa od sedaj naprej oklenili »Slov. Doma«, ki je sedaj edini tednik na Kranjskem, ki pošteno zastopa težnje naših trpinov, bodisi kmetov ali delavcev. — Pred dobrim poldrugim mesecem smo imeli v naši občini občinske volitve. Takrat ste, g. urednik, menda prvičkrat omenili našo občino, ko smo z veliko večino zmagali samostojno misleči možje. Stranka, ki ji komandira dobrotovski župnik, je ostala v veliki manjšini. Zato, ker se je farovška stranka tako pošteno blamirala pri volitvah, pa je nek prenapetež nagromadil polno laži v »Domoljubu« in »Slovencu« čez naše moze. Na one izbruhe hude farovške jeze se je tudi od strani samostojno mislečih kmetov nekoliko odgovorilo v »Gorenjcu«. Na nek tak dopis pa se je tudi v zadnjem »Domoljubu« spravil neki mazač, ki pa seveda drugega ne ve, kot da po stari navadi naših nasprotnikov prav pošteno laže — ta lastnost jim je že kar prirojena — da je bil oni dopis v »Gorenjcu« sama laž in da so bili dopisniki slabo informirani. Povemo tudi mi, da je bilo ono, kar je 16. septembra »Gorenjec« pisal o naših volitvah, popolnoma resnično, kar pa le gospodom v farovžih ni bilo všeč. V onem skrupcalu pravi omenjeni mazač, da naj se neha pisati iz naše občine v naprednih listih, ker bo drugače spravil mnogo stvari na dan, ki nam ne bodo všeč. Pozivljamo ga, da naj le vse poroča, kar le ve, a obenem pa mu tudi že vnaprej jamčimo, da bo to bolelo le — njega in njegove pristaše, katere se je do-

sedaj, bodisi iz kateregakoli vzroka, še pardoniralo. Vse posledice naj sebi pripiše, njegovi pristaši pa njemu! Torej, mi čakamo! — Kmet.

g Mošnje. (Zmaga pri občinskih volitvah.) Tudi na Gorenjskem je zavedni kmetovalec začel razganjati pogubne klerikalne megle. Naveličal se je klerikalnega jeroštva in začel je samostojno misliti. Prišel je do zavesti, da pri dosedanjih razmerah ni bil on gospodar, temveč kak župnik ali kak mlad kaplan, kateremu so zopet zapovedovali razni ljubljanski klerikalni mogotci, ki še nikdar niso poskusili, kako težko se je kmetijski kruh. In tudi v naši občini se je izpreobrnilo — tako lahko naznanjamo veselo vest: Pri občinskih volitvah dne 10. oktobra je zmagal kmet. Samostojna kmetijska stranka je zmagala pri teh volitvah na celi črti, in sicer je dobila v vseh treh razredih 21 odbornikov, vse namestnike in vse tri podžupane. Dosedanjemu sladkemu županu, kakor tudi njegovim pristašem je odklenkalo. Prečal je — umevno — župnik. In prav je tako! Kmet gospodari kmetu! — Vsem drugim občinam pa bodi ta občina v vzgled.

g Radovljica. Te dni se je ponesrečil na lovu uradnik dr. Vilfanove pisarne v Radovljici Ludvik Hrovat. Nabasano puško je prijel za cev in klatil s kopitom nepremišljeno sadje. Puška se mu je sprožila in strel mu je šel v bok. Prepeljali so ga v deželno bolnišnico v Ljubljano. Hrovatova rana je precej nevarna in gotovo ne bo imel, če ozdravi, nikdar več veselja, tako neprevidno klatiti sadje z nabasano puško.

g Iz Velesovega. O naši vasi se menda malo kaj drugega ve, kot da je neka božja pot, tu in tam pa, da smo črni. Toda popolnoma to ne bo res. Božja pot čimdalje bolj pojema, z napredkom v izobrazbi in umnem gospodarstvu pa tudi klerikalizem, ki je pri nas ali dete nevednosti, ali pa osebnosti, kar je oboje enako obsojanja vredno. Z umnim gospodarstvom je nastala iz nekdanje bajtarske vasi cvetoča, bogata vas, ki se z marsikakšno večjo lahko uspešno kosa, za kar ima nemalih zaslug vrli naš starosta vseh gospodarjev v občini, veleposestnik vulgo Grašič. Sedaj bomo iz lastne moči naredili vodovod; že celo vrsto let smo napredni vaščani drezali in drezali, pa le ni šlo; kdor ni imel vodnjaka, je moral isto vodo piti, v kateri pero ženske znano perilo. Letošnja suša pa je le združila moze obeh strank k delu za skupno korist in občini blagor in tako smo neko nedeljo popoldne izvolili poseben skupen odbor, ki naj vse potrebno ukrene. Načeluje mu gostilničar Janez Sajovic, poleg njega pa so v odboru Kotrjačnik, Ropret in Prek, ki bo v ta namen dal svoj studenec na razpolago. Upamo, da bo spomladi voda že tekla. Drugič kaj več!

g Zg. Bernik pri Cerkljah. Johana Jenko, po domače Koračmanova, Marijina

devica, biva nekaj časa pri Kalinškovi na Sp. Berniku. Dne 6. oktobra t. l. je Janeza Kalinška, moža svoje sestre Marije Kalinšek, z nožem nevarno zabodla v levo laketnico. Značilno je, da se je to zgodilo že v drugo. Janez Kalinšek je časih malo zmešan, Koračmanovi bi radi posestvo zasedli, iz tega vzroka se gode take nerodnosti s Kalinškom. Zadnji čas je, da stopijo oblasti na prste tem nasilnežem, drugače se zna zgoditi kaj bolj nevarnega.

g Podgorje pri Kamniku. Pretečeni četrtek ob sedmih zvečer je zgorelo Andreju Ogrincu po domače Medvedu v Podgorju št. 2 vse gospodarsko poslopje. Škoda se ceni na par tisoč kron, zavarovan pa je bil baje le za 2000 K. O vzrokih požara krožijo najraznovrstnejše govortce, ki so tudi imele se posledice, da so orožniki aretirali štiri domače fante. Gre baje za maščevanje vsled ljubavnih razmer Ogrinčevih hčera, ki so verne Marijine device, kakor so tudi njih oboževalci verni »Čuki«. Če je vse to res, potem je g. Lavrenčič s svojim kaplančkom vred lahko ponosen na moralne uspehe svojih izobraževalnih organizacij, o katerih si vobče Kamničanje marsikaj v ušesa šepetajo. Ogrinec je dobival že pred štirinajstimi dnevi grozilna pisma, v katerih se mu je naznanjalo, da bo pogorel.

g Iz Železnikov. V naši farni cerkvi je sedaj vse drugače kakor je bilo v prejšnjih letih. Tisti, ki so pred več leti že čitali napredne časopise in jih še danes čitajo, so bili vedno spoštovani in nikdar se ni duhovnik spodtikal nad njimi. Danes pa je to drugače, kakor da bi bil drugi bog. Župnik Marčič je že opetovano povedal na prižnici, da kdor bere liberalne liste, mu ne pomaga nič v cerkev hoditi. Torej čemu hoditi potem še v cerkev, ako župnik naravnost brani hoditi v cerkev! Pač pa župnik še nikdar ni povedal na prižnici, da v tiste hiše tudi cerkvenika po bero ne bo pustil, kjer imajo in čitajo napredne liste. Ali ni morda tudi smrten greh od naprednjakov biro pobirati, gospod Marčič Oh, ne — denar ima vsak gospod fajmošter rad in ne pozna izjeme; samo da je pinka. Dokler bodo naprednjaki taka jagujeta, kakor so sedaj, se bode še lahko gospod fajmošter norčeval iz naprednjakov ter jih rotiti, da jim ne pomaga v cerkev hoditi. Kadar bo pa naprednjakom dovolj ter bodo pokazali fajmoštru hrbet, bo ravno on še rad milo prosil in klical: »Pridite!« — Zelo je v Železnikih že napredovala napredna stranka, odkar imamo muhastega župnika, in tista »ura«, ki jo je nedavno omenjal gospod župnik na prižnici, se ne bo ustavila, čeprav ji on vsa mala kolesa pobere, ker hitro jih bomo nadomestili še z boljšimi. In ura bo šla naprej. Kaj pa potem tista mala kolesa — namreč to naj bi bili delavci, ki služijo svoj kruh pri naprednih delodajalcih — iti bodo morali s trebuhom za kruhom, ker v današnjem času se delavci prav lah-

ko debe. Ali bo župnik dajal zaslužek potem tistim, ki lahko izgubijo delo pri svojih gospodarjih, ker iz neba dol ne bo nič samo od sebe priletelo, četudi bodo klerikalno volili. Naprednjaki so sicer potrpežljivi ljudje, toda ako bodo tisti, kateri živijo od naprednjakov, tlačani župniku, potem seveda naj jim tudi on in razni drugi klerikalci dajo zaslužek in stanovanje. Ker si župnik ne upa s samimi pridigami preslepiti ljudi, bomo tako srečni, da bomo imeli pred volitvami še misijon. Ta sveti misijon naj bi pomagal klerikalcem do zmage. Trpet bo revšč posledice, misijonarji se bodo pa mastili s pečenko v župnišču, ne oziraje se na to, da bodo oni, ki se bodo pustili zapeljati, škodo trpeli. — Župnik Marčič naj si pa zapomni, da »ura« ne bo ostala, če tudi ji on mala kolesa odzame, ker kolesa se dajo nadomestiti, toda kaj z delavci in njih družinami: to naj nam blagovoli pojasniti gospod župnik! Napredni stebri stojijo močno v Železnikih in omajali jih ne bodo nikdar oni, ki ljubijo temo in sovražijo svetlobo.

g Iz Tuhinjske doline. Poročajo nam, da g. župnik iz Zg. Tuhinja namerava graditi novo poslopje, menda »Katoliški dom« za sestanke Marijinih devic, za gledališke predstave Marijinih devic in devicam vdanih devičarjev. V novem poslopiju bi pa našli svoj prostor tudi bodoči tuhinjski Orli (drugod jih imenujejo čuke). — Mi bi ničesar ne imeli proti župnikovemu načrtu, če bi postavil stavbo za lastni denar na svoje stroške, toda stvar je čisto drugačna. Župnik hoče, da mu dajo kmetje les zastonj, kmetje naj zastonj navozijo kamene in delajo tlako, da se spravi hišo pod streho. Župnik, oziroma cerkev bo pa dala svet. V tem je največja zahrbtnost in neodkritosrčnost na žepe in pravice tuhinjskega kmeta. Če žrtvujem delo in denar, zahtevam tudi gotovih trajnih pravic. Če plačujem občinske doklade, smem voliti in voljen biti v občinski odbor, če plačujem deželne in državne davke, imam pravico voliti deželnega in državnega poslanca, ki mora zastopati koristi naše doline v deželnem in državnem zboru. Če tega ne stori je dolžan odgovornost svojim volilem. Kmetu gre dandanes za gotove dolžnosti, za oddane davke, tudi gotova pravica. Kar je pa cerkvenega, župnikovega ali na cerkev prepisanega, do tega nimamo kmetje nobene pravice več. Nobene želje ne smemo izreči, za kaj se vporablja to in ono, kajti s tem trenutkom, ko je hiša ali posestvo k cerkvi prepisano, postane po stari pogodbi med državo in cerkvijo edini in nikomur odgovorni gospodar vsega tega le župnik. Prav zvita je torej ponudba gospoda župnika: jaz dam grunt, vi pa dajte vse drugo. Z drugimi besedami bi se reklo: jaz ne dam nič, vi dajte vse, kajti grunt ponuja le pod pogojem, da bo hiša na cerkev prepisana. Tako delajo duhovniki po celi Kranjski dežli, ker jim je škof tako veleval. Na več krajih so že pred 3 leti

kmetje postavili na farovških tleh take hiše, toda danes vidimo kmete v večnih prepirih s fajmoštrom. Kmetje bi radi stavbo vporabili za to kar je vsem, celi občini na korist, fajmošter jih pa ozmerja, češ da nimajo pri cerkveni hiši ničesar govoriti. Ti katoliški domovi so marsikje prazni in fajmoštri izobešajo svoje mašne plašče v nje, da tam nemoteno plesnijo. Zato bodimo kmetje previdni, zaupajmo sami sebi največ. Če gradimo hišo za naš denar, z našim teškim delom, naj bo tudi naša last na občino prepisana. Če ima g. župnik veselje v naši hiši izobraževati dekleta in fante, mi mu začasno vporabo dovolimo, dokler ne opazimo, da župnik ne izrablja sestanka za politične hujskarije in za osebno zdražbo med sosedi in vami. — Orli pa do zdaj še niso pokazali resnega dela, fajmoštri jih rabijo samo za to, da jim v procesijah v uniformah prazno parado delajo. Za to je pa škoda vsakega groša, ker božja čast ne obstoji v zunanjih paradah ampak v bogu dopadljivih dejanjih. Sicer so pa Orli menda telovadno društvo. Kdor cel dan sedi, ta naj zvečer telovadi, mi moramo pa cel dan trdo delati na njivah in v planini, mi se tam dosti natelovadimo in nimamo prav nič krivih hrbtov.

Nekaj se pripoveduje, da bo imel pri občinskih volitvah v Zg. Tuhinji župnik svojega tilnega kandidata za županski stolec. Pazimo, bodimo oprezni, župnik na tihem išče molčeče osebe, ki naj bi delala farovško politiko v občinski upravi. Mi Tuhinjski kmetje smo gospodarji v občini, mi plačujemo občinske doklade, mi bomo postavili na čelo občine tike može, ki uporabijo doklade za šolo in za naprave splošne koristi.

Zmage samostojnih kmetov pri občinskih volitvah so zdaj na dnevnem redu. Klerikalci zdaj že mnogo let gospodarijo v deželi in nikdar še ni bilo tako slabo, skrbijo samo za svoje zvesto vdane ljudi, pa še za te so morali si na račun vseh davkoplačevalcev izposoditi 10 milijonov. Kmet bo od teh milijonov malo imel, pač pa mnogo klerikalna politika Krekova in Lovrenčičeva. Kmetje, kvišku glave, če dobite v svoje roke občine, dobite tudi deželo! Marsikje so klerikalci dogospodarili, ker je ljudstvo sprevidelo, da klerikalci gospodarijo nasilno, krivično, nepošteno, ker skrbijo iz skupnega denarja le za te osebe in ona podjetja, ki podpirajo farovško komando. Pri zadnjih volitvah so padle nekdanje čisto klerikalne občine Hotedrišca na Notranjskem in Mošnje na Gorenjskem v roke naprednih samostojnih kmetov. Ne se vdajati, če gre drugod, mora iti tudi na Tuhinjskem.

Prečitane časopise oddajte, da jih dobijo v roke vsi kmetje. Ne bojte se nikogar, tisti časi, ko ste pošiljali desetino na Kriško grajščino in ko ste se bližali farovžu trepetajoč s klobukom pod pazduho, tisti časi so že davno minili. Na noge, kmet mora biti danes samostojen.

V Špitaliču se župnik Mezeg z vsemi župljani prepira. Koliko tožb je že imel, koliko očitnih škandalov, ali ljubljanski škof se ne gane. Misli si: v gorah ga bodo že prenašali, v dolinah so ljudje že bolj odprte glave in bi mi ga še prvi dan spodili iz fare. Pa ta mož že tudi noče več poslušati državnih predpisov. Pred nekaj tedni sta mu na kužni boleznii poginila dva prasca. Ne da bi kaj naznanil oblasti okrajnega glavarstva ali konjarju, kar pokopal jih je na svojem vrtu.

o Notranjske novice o

n Iz Dol. Logatec. Naši klerikaleci se mrzlično pripravljajo na nove občinske volitve. Sestanek za sestankom se vrši v skrivnem »Tingel - tangel Domu« in klerikalni agitatorji opravljajo že mesece dni »bogu dopadljivo delo«, da skušajo z nesramno lažjo ter podlim obrekovanjem in zabavljanjem preslepiti, oziroma pridobiti napredne volilce. Pretečeno nedeljo so sklicali v to svrhu celo javen shod, na katerem ni bilo drugega slišati, kakor zabavljanje čez naprednjake in socialne demokrate. Edini govornik, znani dr. Pegan, je pri tej priliki vpričo šoloobveznih otrok tako nesramno in žaljivo govoril o »šomastrih«, da so se nad tem še celo nekateri klerikaleci izgledavali. Res prava Stranka Ljudskih Slepcev! Na eni strani vabi ali bolje rečeno, sili ljudi v svoj tabor, na drugi strani jim pa izpodkopa ugled, ki ga uživajo med ljudstvom. Samo ob sebi umevno, je bila tudi vera zopet na vrsti. Seveda o tem ni hotel dr. Pegan svojim volilem ničesar omeniti — no, najbrže mu tudi ni bilo znano — da kandidira namreč v občinski zastop klerikalec, ki se je svoje dni jako nesramno o Mariji izrazil, za kar so priče na razpolago, torej mož, ki bi zaslužil, da se ga izroči državnemu pravdnštvu. Taki bogokletniki bodo torej v bodočem občinskem zastopu vedeli bolje in lepše varovati čast božjo, kakor pa naprednjaki, ki so dovolili tisoče za prezidavo občinske hiše v — župnišče, v katerem se sedaj mogočno šopiri dušni pastir, sejoč med svojimi župljani sovraštvo in prepir namesto miru in sloge? — In če je že omenil dr. Pegan naprednega župana, ki je baje da! samo do svoje hiše in do hiš svojih prijateljev popraviti javno pot, zakaj g. govornik ni opozoril svojih volilcev na vse one klerikalne občinske zastope, ki sploh ne smejo ničesar storiti brez župnikovega dovoljenja in ki morajo tako plešati, kakor jim župnik gode? Sicer pa Dolnjelogatčani sami dobro vemo, kaj imamo pričakovati od klerikalnih občinskih zastopnikov. Lep zgled se nam je nudil pri predzadnjih občinskih volitvah. Takrat so izvolili klerikaleci moža, ki se tudi sedaj nahaja med klerikalnimi kandidati za občinski zastop in katerega so bila pred volitvami vsa polna usta, kaj bo vse storil za

blagor občine in v korist volilcev. Komaj pa je bila razpisana služba občinskega sluga, je mož kot občinski zastopnik mahoma pozabil na vse prejšnje obljube, prosil za omenjeno službo ter tako prišel h — koritu. — Ali naj torej volimo v bodoči občinski zastop osebe, ki se iz svojih lastnih somišljenikov očitno norčujejo, obljubljač jim pred volitvami vse, potem pa jim pokažejo fige? Ali naj volimo v občinski zastop ljudi, ki imajo vero vedno na jeziku, potem so pa največji hinavei in nasprotniki svojega bližnjega? Ali naj končno zastopajo koristi in blagor občine ljudje, o katerih se že sedaj ve, da niso v stanu samostojno misliti in ki bodo klečepalili pred onim, ki bi imel oznanjati božjo besedo, mesto tega pa hujska in zabavlja proti naprednjakom, ki mu dajejo pri beri največ podpore? — **Pošteno misleči in za blagor občine res vneti Logatčani ne bodo nikdar volili v občinski zastop takih ljudi, ker bi se s tem zagrešili proti svoji pameti in vesti! Napredni volilci bodo pa že vedeli storiti — svojo dolžnost.**

n Iz Gor. Logatec. Pretečeno nedeljo je minulo 200 let, odkar obstoji pri nas fara. Župljani so okrasili ta dan svoje hiše z zastavami. Le škoda, da je deževno vreme kazilo pomembno slavnost. Od vseh župnikov, kar jih je pastirovalo v naši fari, je pač ohranjen v najlepšem spominu blagi gosp. Bergant, ki je bil za nas res dušni pastir v pravem pomenu besede. Kakor znano, je prej gornjelogaška fara obsegala tudi Dol. Logatec, ki je pa v zadnjem času Jobil samostojno faro.

Hotedršica. Pretečeni torek so se vršile pri nas občinske volitve. Občina je bila dosedaj v klerikalnih rokah. Dasi so delali klerikaleci z največjim nasilstvom, da obdrže občino v svojih rokah, vendar je ostal njihov trud brezuspešen. Naprednjaki so si priborili sijajno zmago, v občinski odbor je bilo namreč izvoljenih 10 naprednjakov in samo 2 klerikalca. Vesela vest, da je padla klerikalna trdnjava, se je mahoma razširila po vsi občini in po bližnji okolici ter povzročila povsod veliko navdušenje.

n Vipava. Gasilno društvo v Vipavi je priredilo dne 1. oktobra 1911 plesno veselico z igro in šaljivim srečkanjem, ki je kljub slabemu vremenu dobro izpadla, za kar se imamo zahvaliti našim stalnim obiskovalcem, ki se niso ustrašili slabega vremena. Hvala jim! Nadalje se zahvaljujemo prvič za brezplačno napravo razsvetljave in drugič vsem onim, kateri so nam posodili potrebne predmete, kakor stolice, slike, obleko in drugo, potem igralcem in dekletom za pomoč pri prodajanju srečk in drugo; končno gosp. županu za prepustitev dvorane. Ker je ta prireditev vkljub slabemu vremenu dobro izpadla, priredi društvo dne 28. oktobra 1911, na dan sv. Simona in Juda, ko je v Vipavi velik tržni dan in ravno v soboto zopet, ples, pri katerem bode svirala godba iz Proseka. —

n Grahovo. V teku enega meseca je v naši občini že dvakrat gorelo. V torek je gorelo na Goričicah. Pogorel je Ulečku hlev, skedenj in kozolec. Zažgal je menda neki cestar, ki je ležal v plevniku.

Po slovenskih deželah

n Sovodenj. Tukajšnje »Kmetijsko izobraževalno društvo« priredi veselico dne 22. oktobra t. l. s sodelovanjem igralnega odseka telovadnega društva »Sokola« v Cerknem. Veselica se bo vršila pri gosp. županu Val. Frelihu v Sovodnji ob 2. popoldne s sledečim sporedom: Igra, srečkanje, ples ter prosa zabava. Veselica se vrši ob vsakem vremenu. Vstopnina znaša za osebo 40 vinarjev, za ples 1 K.

p Od Sv. Križa pri Trstu. Naša vas pridela na tržaškem ozemlju največ vina. Dne 4. oktobra se je pričela trgateg, katera pa ni bila taka, kakor se je mislilo. Dolgotrajna suša in deloma tudi toča sta povzročili, da imamo skoro polovico manj vina nego lani. Glede kakovosti se pa ne moremo pritoževati. Sladki »prosekar« se prodaja po 50—56 K hektoliter. Imeli smo iz Kranjske in tudi iz Ljubljane že nekaj odjemalcev, a prave živahnosti ni. — Tukajšnje ljudstvo ima z obdelovanjem trt velike stroške in mnogo naporenega dela. Raki, beke, gnoj, grozdje, vse je treba znesti, ker se do trt ne more z vozom. Mnogo stanejo tudi kopači in drugi delavci. Ubogi knet! Vse to je krivo, da ima vino precej visoke cene. Sicer je pa Križan dobrodušen človek, da, časih še predober. On z veseljem postreže tujcu in je ponosen, če ga kdo obiše. Celo vojaki, kadar so tu nastanjeni, ne morejo prehoviti Kriške vasi. Ko odhajajo, se gredo zahvaljevati v gostilne in drugod za dobro in ceno postrežbo, kar se od vsake vasi ne more trditi. — Pa tudi v političnem oziru se naša vas odlikuje. Smelo trdimo, da v nobeni vasi tržaške okolice se toliko in tako raznovrstnih časopisov ne čita kakor pri nas. Zato se pa tudi Križani ne vsedejo na vsake limanice — in tako je prav! Le tako naprej!

Po svetu

* Človeški nestvor. V vasi Lita na Rumunskem je povila neka kmetica otroka s tremi ušesi, štirimi rokami in štirimi nogami; otrok je kmalu po porodu umrl. Po izjavi izvedencev zdravniška veda še ni poznala takega nestvora. Otroško truplo so pod nadzorstvom okrožnega zdravnika spravili v stekleni, s špiritom napolnjeni posodi in ga poslali naravnoslovnemu muzeju v Bukarešt. Ravnateljstvo muzeja je podarilo materi 100 cekinov.

* Sin umoril očeta. Iz Budimpešte poročajo: Petdesetletni mizar Ljud. Jung, oče šesterih otrok, je prišel v torek, kakor po navadi, pijan domov. Ko je spal, ga je 17letni sin Josip ustrelil in se potem sam javil policiji, kateri je dejal, da je namenoma izvršil krvavi čin, ker je bil oče pijanec in je vedno grdo ravnal z družino.

* Svinja obžrla dete. V Johovi pri Bosenki Dubici je kmetica Marija Vikalo po opravih odšla iz hiše. Ko se je pa vrnila, je našla zibelko, v kateri je bilo njeno šestmesečno dete, prevrnjeno, poleg pa svinjo, ki je žrla otroka in mu že odgriznila obe nogi in eno roko. Dete je na poškodbah umrlo, proti materi je pa uvedeno kazensko postopanje.

* Očeta, mater in dve sestri je zastrupila v Novem Orleansu ena najlepših ondotnih deklet. Ko so jo prijeli, je bila popolnoma mirna ter je rekla, da ji je vseeno, kaj pride. Že pred enim letom so došle na policijo ovadbe, katerim se pa ni verjelo. Ena izmed njenih sester, ki je bila sedaj zastrupljena, je tedaj policiji izjavila, da se bo umorila, ako bodo aretovali osumljenko. Morilka je tudi kradla v lekarnah zdravila in strupe.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Rudolf Šega.

Loterijske številke.

Dvignjene v soboto, dne 7. oktobra 1911.

Trst: 85, 47, 90, 14, 30.

Linc: 57, 18, 35, 50, 41.

Dvignjene v sredo, dne 11. oktobra 1911.

Praga: 78, 26, 13, 50, 74.

Zaradi bolezni se proda iz proste roke 2 minuti od železniške postaje in premogokopne kolonije oddaljeno . . .

poslopje

v katerem se nahaja že 6 let uvedena gostilna ter trgovina z mešanim blagom, trafika in pekarska peč. Poslopje je novo sezidano in ima zraven še tudi hlev, novo kegljišče, ledenico in čebelnjak. — Polovico kupnine je plačati takoj, polovica ostane vknjižena. Naslov pove upravništvo Sl. Doma. 86

Za živinorejce

priporočna
klajno apno, redilni prašek za konje, govejo živino in svinje. Fluid za konje, grenko sol, zmlet kolmoš, encian i. t. d.

„ADRIJA“

drogarija, konces. prodaja zdravilnih zelišč in strupov za lovske in tehnične namene
v Ljubljani, Šelenburgova ul. št. 5.
Naročila se izvršujejo z obratno pošto.

Posojilnica in hranilnica v Moravčah

obrestuje hranilne vloge po

4-75 %

in daje posojila po

6 %

Uradije v lastnem Zadrudnem domu, vsako nedeljo od 1 do 5 in vsako sredo od 4 do 6 ure. 51

Kri! in dober zajutrak dosežejo odrasli in otroci, bolni in zdravi. Polovico stroškov prihranite v gospodinjstvu na kavi, sladkorju in mleku, ako pije **SLADIN**, **Zdravje!** to je **dr. pl. Trnkóczyja SLADNI ČAJ.**

En zavoj velja 50 vin. Dobiva se povsod. Po pošti se naroča najmanj pet zavojev po povzetju pod naslovom v glavni zalogi. . .

Lekarna pl. Trnkóczy

. . . v Ljubljani zraven rotovža. . .

10 zapovedi

za kmetovalca in 10 zapovedi za zdravje, vsake posebej na papirju tiskane, dobi vsak človek zastonj, tudi po pošti, ako po nje piše v lekarno Trnkóczy zraven rotovža v Ljubljani.

Nihče se še ni pokesal, . . . ki je kupil pri meni . . .

namreč mnoga pismena priznanja dokazujejo, da so moji aparati najboljši.

Velika zaloga gramofonov, plošč, šivank i. t. d.

A. RASBERGER,

Ljubljana, Sodna ul. 5.
(Zraven c. kr. sodnije.)

Žrčne cene v Ljubljani

	Cena			
	od		do	
	K	h	K	h
1 kg govejega mesa I. vrste . . .	1	80	2	00
1 " " " II. " . . .	1	60	1	92
1 " " " III. " . . .	1	40	1	72
1 " telečjega mesa . . .	1	70	2	—
1 " praščjega mesa (svežega) . . .	1	44	2	—
1 " " " (prekajenega) . . .	1	80	2	—
1 " koštrunovega mesa . . .	1	50	1	60
1 " jagnjetovega mesa . . .	1	60	1	80
1 " kozličevega mesa . . .	1	80	2	—
1 kg masla . . .	2	60	2	60
1 " masla surovega . . .	2	40	2	60
1 " masti praščje . . .	2	16	2	20
1 " slanine (špeha) sveže . . .	1	80	2	—
1 " slanine prekajene . . .	1	90	2	—
1 " sala . . .	1	90	2	00
1 " surov. margarinkega masla . . .	1	90	2	00
1 " kuhan. margarinkega masla . . .	—	08	—	09
1 jajce . . .	—	20	—	—
1 l mleka . . .	—	8	—	10
1 " posnetega . . .	—	80	—	90
1 " smetane sladke . . .	1	40	1	60
1 " " kisle . . .	3	36	3	60
1 kg medu . . .	1	00	1	40
1 " čajnega surovega masla . . .	—	48	—	50
1 piščanec . . .	1	80	2	20
1 golob . . .	4	50	5	—
1 raca . . .	—	—	—	—
1 gos . . .	—	—	—	—
1 kapun . . .	—	—	—	—
1 puran . . .	—	—	—	—
100 kg pšenične moke št 0 . . .	39	—	—	—
100 " " " 1 . . .	38	60	—	—
100 " " " 2 . . .	38	20	—	—
100 " " " 3 . . .	37	80	—	—
100 " " " 4 . . .	37	40	—	—
100 " " " 5 . . .	36	80	—	—
100 " " " 6 . . .	35	—	—	—
100 " " " 7 . . .	30	—	—	—
100 " " " 8 . . .	21	—	—	—
100 " koruzne moke . . .	24	—	—	—
100 " ajdove moke . . . I. . .	47	—	—	—
100 " " " " II. . .	45	—	—	—
100 " ržene moke . . .	34	—	—	—
1 l fižola . . .	—	28	—	46
1 " graha . . .	—	36	—	40
1 " leče . . .	—	36	—	40
1 " kaše . . .	—	22	—	24
1 " ričeta . . .	—	20	—	22
100 kg pšenice . . .	24	—	—	—
100 " rži . . .	20	—	—	—
100 " ječmena . . .	19	—	—	—
100 " ovsa . . .	20	—	—	—
100 " ajde . . .	23	80	—	—
100 " prosa belega . . .	18	50	—	—
100 " " navadnega . . .	—	—	—	—
100 " koruze, nove . . .	20	60	—	—
100 " krompirja . . .	9	50	10	—

Lesni trg.
Cena trdemu lesu 9-50 do 10 K.
Cena mehkeemu les 8 do 8-50 K.
Trg za seno slamo, in steljo
Na trgu je bilo
voz sena . . . 5 — 6 —
" slame . . . 5 — 5 50
" stelje . . . 2 — 2 40
" detelja . . . 6 00 6 50

Fr. Mally & dr.

parna opekarna v Srednjih Gameljnih
pisarna v Ljubljani na Resljevi cesti 2.

priporočna svojo izborna
:: zarezano
strešno ::
:: (falc) in
zidno ::

OPEKO

:: na stroj ::
:: v vsaki ::
:: množini. ::

Čevjarskega pomočnika

sprejme takoj
Lukac Fran, čevljar, p. št. Rupert,
Dolenjsko. 85

Ustanovljena 1882. Pošt. hranilni račun št. 828.406. Telefon števil. 185.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 18, v Ljubljani

v lastnem
zadružnem
domu

v lastnem
zadružnem
domu

je imela koncem leta 1909 denarnega prometa **81,116.121 kron 11 vin.**

 upravnega premoženja **20,775.510 kron 59 vinarjev.**

Obrestuje hranilne vloge po **4½%**

brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za vložnike.

Sprejema tudi vloge v tekočem računu v zvezi s čekovnim prometom ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog nad **kron 20,000.000.**

Posojuje na zemljišča po **5¼%** s **½%** na amortizacijo ali pa po **5¼%** brez amortizacije. Na menice pa po **6%**. Posojilnica sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizacije dolga.

Uradne ure vsak dan od **8.—12.** in od **3.—4.**